

Sygn. akt XII C 718 / 20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Iga Witkowska**

po rozpoznaniu w dniu 09.04.2021 r.

we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. S. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zmianę renty i zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda **62.474,31 zł** (sześćdziesiąt dwa tysiące czterysta siedemdziesiąt cztery złote, trzydzieści jeden groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 30.06.2020 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda **1.118,79 zł** kosztów procesu;

IV. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu **2.328,91 zł** nieopłaconych kosztów sądowych;

V. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda w punkcie I wyroku **2.066,09 zł** nieopłaconych kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powód A. S. (1) wystąpił przeciwko pozwanemu (...) S.A. w W. z pozwem o:

- zmianę wysokości renty uzupełniającej (wyrównawczej), poczynając od dnia 01.06.2017 r. do dnia 28.02.2019 r., do kwoty 6.947 zł miesięcznie;

- zasądzenie od pozwanego 75.026,70 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 06.12.1999 r. odniósł rozległe obrażenia w postaci wieloodłamowego złamania kości udowej lewej, poprzecznego złamania kości udowej prawej, złamania kości IV i V lewego śródrezcza, zakrzepicy żył głębokich (biodrowej zewnętrznej i udowej lewej). Sprawcą

wypadku był S. J., ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. Powód podał, że w chwili wypadku miał 28 lat, żonę oraz dwoje dzieci w wieku 2 i 5 lat. Od 1994 r. prowadził działalność gospodarczą w zakresie budownictwa ogólnego i elektryki i uzyskiwane na tej podstawie dochody stanowiły główną podstawę utrzymania jego rodziny. Wyjaśnił, że bezpośrednio po wypadku odczuwał ból, zaczęła postępować zakrzepica kończyn dolnych. Oprócz tego współwystępowały inne dolegliwości, takie jak bóle brzucha czy głowy, a leki, które przyjmował, w sposób negatywny oddziaływały na inne organy wewnętrzne oraz jego ogólne samopoczucie. W ciągu dwóch lat po zdarzeniu przeszedł również kolejną operację, polegającą na usunięciu metalowych spoin z obu złamanych nóg. Wskutek wypadku powód utracił możliwość wykonywania pracy zarobkowej, która do tej pory pozwalała na utrzymanie rodziny. Uszczerbek na jego zdrowiu wynosi 55 % i z uwagi na wyjątkowo ciężkie obrażenia ciała, które doprowadziły do skutkującej kalectwem, realnie zagrażającej życiu choroby, nigdy nie będzie w stanie kontynuować wykonywanej dotychczas pracy. Z opinii biegłych lekarzy wynikało również, że w przyszłości, w przypadku wtórnych powikłań zespołu pozakrzepowego, może dochodzić u niego do zmian troficzných oraz owrzodzeń podudzi i znacznego pogorszenia stanu zdrowia. W związku z powyższym powód zmuszony był zlikwidować firmę, która znacząco zaczęła przynosić straty.

Powód podał, że w dniu 15.03.2002 r. zawarł z pozwanym przed Sądem Okręgowym w Opolu ugodę sądową, na mocy której pozwany zobowiązał się wypłacić na jego rzecz zadośćuczynienie w kwocie 130.000 zł oraz rentę uzupełniającą (wyrównawczą) w wysokości 3.374,30 zł, z zastrzeżeniem, że będzie ona w przyszłości waloryzowana.

Powód podniósł, że od dnia wypadku (20 lat) i zawarcia ugody (18 lat) stan jego zdrowia nieustająco pogarsza się. Przewlekła niewydolność żylna podudzia lewej kończyny dolnej, na którą cierpi w związku z powikłaniami, jakie pojawiły się po wypadku, postępuje i wymaga obecności osoby trzeciej w celu regularnej higieny ran. Począwszy od lipca 2015 r. rozwijało się u niego nawrotowe owrzodzenie lewego podudzia, w konsekwencji obrzęk podudzia oraz masywne łuszczenie się skóry. Wszystko to było połączone z koniecznością przyjmowania antybiotyków oraz zmiany opatrunku nawet 4 razy dziennie. Epizod zaostrzonego stanu owrzodzeń, świąd i przesuszenie naskórka trwały do sierpnia 2016 r. Spowodowały przy tym nieustające cierpienia psychiczne, przez większość czasu to choroba kontrolowała powoda, a nie powód chorobę. W grudniu 2016 r. podczas wizyty angiologicznej stwierdzono, że na nodze pojawiają się drobne, liczne rany, które mają tendencję do powiększania się. Ponowne leczenie rozległych owrzodzeń podudzia trwało do lutego 2018 r. Wówczas lekarz angiolog odnotował silne bóle lewego podudzia, dlatego powód był zmuszony do przyjmowania wysokich dawek leków przeciwbólowych, przy tym silnie gorączkował, nie mógł spać. Badanie dopplerowskie wykazało, że zespół pozakrzepowy obejmuje coraz większe obszary żył, w tym, że drożna dotąd żyła podkolanowa wykazuje brak swobodnego przepływu krwi. W klasyfikacji klinicznej niewydolności żylną, został zakwalifikowany do najwyższego stopnia zaawansowania choroby. Następnie w lipcu 2018 r. w związku z upałami nastąpiło pogorszenie jego stanu, otrzymał silny lek przeciwbólowy opioidowy (...), natomiast ból spowodował, że nie był w stanie stawić się na wizytę lekarską. Obrzęk i świąd lewego podudzia utrzymywały się do września 2018 r., następnie kolejne pogorszenie odnotowano w kwietniu i maju 2019 r. Choroba powróciła ze zdwojoną siłą w styczniu 2000 r., kiedy stwierdzono, że stan zapalny kończyny dolnej nasilił się, towarzyszył mu silny wyciek ropny oraz utrzymujący się przetrwale stan podgorączkowy. Zaostrzenie stanu zdrowia trwa nieustannie do chwili obecnej.

Powód wskazał, że w ciągu ostatnich trzech lat poddał się kilku badaniom, w następstwie których wydane wobec niego zostały opinie i orzeczenia lekarskie. Zostało mu przyznane 29 % uszczerbku na zdrowiu ze względu na przetrwały zespół pozakrzepowy, jest trwale niezdolny do pracy – bezwzględnie przeciwwskazane są: ciężka praca fizyczna, dźwiganie, wysoka temperatura otoczenia, przebywanie w jednej pozycji. W postępowaniu karnym w sprawie XXII K 214/14 po przeprowadzeniu badania fizykalnego biegły sądowy prof. dr hab. n. med. D. P. wskazał w swojej opinii, że powód cierpi na zespół pozakrzepowy najwyższego stopnia i nie jest w stanie odbyć kary pozbawienia wolności. Na zaostrzenie dolegliwości wskazywali także lekarze sądowi M. M. (1) oraz M. M. (2).

Powód wyjaśnił, że od dnia 18.02.2019 r. prowadził z pozwanym korespondencję w przedmiocie waloryzacji renty, wyrównania różnicy pomiędzy rentą wypłaconą a rentą zwaloryzowaną oraz zapłaty zadośćuczynienia. Ostatecznie

pozwany nie uznał waloryzacji renty za okres 3 lat przed złożeniem wniosku i nie wypłacił powodowi wyrównania rat za okres przed grudniem 2019 r.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Pozwany przyznał, że co do zasady ponosi odpowiedzialność względem powoda za skutki wypadku z dnia 06.12.1999 r.; na mocy ugody sądowej powodowi przysługuje miesięczna renta wyrównawcza w wysokości 3.374,30 zł oraz renta czasowa z tytułu zwiększonych potrzeb, której wysokość od dnia 01.11.2016 r. wynosi 430 zł; na mocy decyzji z dnia 24.06.2020 r. pozwany dokonał waloryzacji renty od dnia 01.03.2019 r. do kwoty 6.947 zł.

W związku z powyższym pozwany zakwestionował roszczenie powoda w całości. Zdaniem pozwanego, formułując żądanie pozwu, powód w rzeczywistości domaga się dwukrotnie zapłaty tych samych kwot. Niezależnie od tego, przedłożone dowody, zarówno w toku postępowania likwidacyjnego jak i w procesie, nie uzasadniają zmiany wysokości renty, o której mowa w art. 907 § 2 k.c. W ocenie pozwanego powód nie wykazał, aby w dacie 01.06.2017 r. istniały okoliczności uzasadniające waloryzację renty, a w drugiej kolejności, aby wskaźniki/przeliczniki, jakie stosuje się do ustalenia i waloryzacji renty, były w roku 2017 takie same jak w roku 2019. Zważyć przy tym należy, że uprzednio przyjętym przy ustalaniu renty był wskaźnik średniego wynagrodzenia, a w przypadku powoda, jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą, dochodu, który dla celów wyliczeń rynkowych winien zostać pomniejszony o hipotetyczne koszty tej działalności oraz straty. Powód tymczasem nie wskazał sposobu wyliczenia renty, ani składowych niezbędnych do takiego wyliczenia, co zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu jego właśnie obciąża. W ocenie pozwanego powód nie wykazał, aby w spornym okresie całkowicie utracił zdolność zarobkową. Nadal zgodnie z dokumentacją pozostaje częściowo zdolny do pracy, mógłby podjąć zatrudnienie w zakładzie pracy chronionej na dostosowanym do jego potrzeb stanowisku, zwłaszcza że z opisu przebiegu choroby zawartego w pozwie wynika, że pogorszenie stanu zdrowia powoda miało w spornym okresie charakter okresowy z dłuższymi przerwami. Szkodą wynikłą z częściowego ograniczenia zdolności do pracy zawodowej nie są zarobki, jakie poszkodowany osiągał z dotychczasowej pracy, ale różnica między wcześniejszymi zarobkami a zarobkami, jakie poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby podjął pracę, jaką może wykonywać, biorąc pod uwagę ograniczone zdolności pracy zarobkowej. Nadto nie wiadomo, czy powód uzyskiwałby tak wysokie dochody, albowiem z przebiegu likwidacji szkody wynika, że już od roku 2002 działalność ta obarczona była licznymi długami, co skutkowało wieloma postępowaniami komorniczymi.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

Od 1994 r., powód prowadził działalność gospodarczą w zakresie budownictwa ogólnego i elektryki pod firmą P. (...).

Powód miał szerokie uprawnienia do prowadzenia i nadzorowania robót elektrycznych. Wykonywał prace wykończeniowe w dużych obiektach jak fabryka autokarów i kasyno, konserwacje transformatorów, stacji (...), konserwacje wind i dźwigów, pomiary linii, usługi dla (...).

/ dowód: zeznania powoda A. S. (1) – e-protokół z dnia 09.04.2021 r. 00:07:42-

00:28:06 k. 209-211 /

W dniu 16.12.1999 r. kierujący pojazdem marki (...) nr rej. (...) S. J. na ul. (...) w K. wjechał na prawy chodnik i uderzył w tył jadącego przed nim pojazdu (...) nr rej. (...), którym kierował P. H.. Następnie kierujący (...) nr rej. (...) A. Ś. jadąc od strony C. w kierunku W., omijając zjeżdżający z kolizji pojazd (...) nr rej. (...), zjechał na lewą część jezdni i zderzył się czołowo z jadącym od strony W. samochodem (...)nr rej. (...) kierowanym przez A. S. (1).

/ dowód: dokumentacja zawarta w aktach sprawy I C 122/01, w szczególności opinia biegłego z

zakresu techniki samochodowej H. B. – k. 67-81 tych akt /

Bezpośrednio po wypadku powód został przewieziony na Oddział (...) we W., gdzie przebywał do dnia 24.12.1999 r.

W okresie od dnia 27.12.1999 r. do dnia 12.01.2000 r. powód był hospitalizowany na Oddziale (...) Zespołu Opieki Zdrowotnej w N., gdzie rozpoznano u niego wieloodłamowe złamanie kości udowej lewej, poprzeczne złamanie kości udowej prawej, złamanie kości IV i V kości lewego śródreźcza, zakrzepicę żył głębokich (biodrowej zewnętrznej i udowej lewej).

/ dowód: dokumentacja medyczna w aktach sprawy I C 122/01; opinia biegłego z zakresu chirurgii

Z. W. z dnia 08.04.2000 r. – k. 20-22 akt sprawy I C 122/01; opinia

biegłych z zakresu medycyny sądowej A. J. i J. M. z dnia

07.11.2001 r. – k. 120-123 akt sprawy I C 122/01 /

W dniu 15.03.2002 r. przed Sądem Okręgowym w Opolu w sprawie I C 122/01 A. S. (1) i (...) S.A. Inspektorat w N. zawarł ugodę, na mocy której (...) S.A. zobowiązał się zapłacić na rzecz powoda:

- 130.000 zł tytułem zadośćuczynienia do dnia 18.03.2002 r.,

- rentę uzupełniającą w wysokości 3.374,30 zł, pomniejszoną o rentę wypłacaną przez ZUS (ewentualnie uzyskiwane przez powoda dochody z tytułu pracy), do 10 dnia każdego miesiąca, poczynając od marca 2002 r.

/ dowód: uгода z dnia 15.03.2002 r. – k. 29-30 i k. 153 akt sprawy I C 122/01 /

Powód cierpi na zmiany troficzne, nawracające owrzodzenia lewego podudzia.

Odbywa regularne konsultacje angiologiczne, m.in. w dniach: 23.07.2015 r., 30.07.2015 r., 18.08.2015 r., 08.09.2015 r., 29.09.2015 r., 05.11.2015 r., 17.11.2015 r., 05.12.2015 r., 15.12.2015 r., 05.01.2016 r., 19.01.2016 r., 18.02.2016 r., 04.08.2016 r., 06.12.2016 r., 04.04.2017 r., 20.06.2017 r., 27.07.2017 r., 03.10.2017 r., 07.11.2017 r., 19.11.2017 r., 06.02.2018 r., 08.02.2018 r., 13.03.2018 r., 17.04.2018 r., 08.05.2018 r., 26.07.2018 r., 31.08.2018 r., 19.09.2018 r., 11.04.2019 r., 20.05.2019 r.

Specjalista angiolog stwierdził, że u powoda utrzymuje się obrzęk lewej kończyny, a w związku z tym zaczerwienienie, podrażnienie skóry (skóra zmacerowana, czerwona z ubytkami naskórka z licznymi martwymi naskórkami), owrzodzenia nieregularne, płytkie, brzegi sztancowane na przyśrodkowej i pojedyncze na bocznej powierzchni, mierna ilość wydzieliny ropnej. Każda próba odstawienia leków powodowała ostry nawrót dolegliwości. Konieczna była częsta zmiana opatrunków.

Sytuacja zdrowotna powoda ustabilizowała się przejściowo pod koniec września 2015 r. W dniu 29.09.2015 r. specjalista angiolog stwierdził, że obrzęk i zaczerwienienie skóry podudzia lewego są dużo mniejsze, nadal pokryta jest przywierającymi dużymi płatami martwego odchodzącego naskórka, jednak owrzodzenia w okolicy kostki przyśrodkowej są dużo płytsze. W listopadzie 2015 r. okazało się jednak, że obrzęk i zaczerwienienia są ponownie dużo większe. W związku z ujawnionym zakażeniem Streptococcus (bakterie G +), do grudnia 2015 r. powód przyjmował leki bakteriobójcze.

Do sierpnia 2016 r. stan zdrowia powoda uległ poprawie, wprowadzając w grudniu 2016 r. utrzymywał się jeszcze silny świąd, jednak ustępował po podaniu leków.

W kwietniu 2017 r. na podudziu lewym u powoda pojawiła się nowa rana boczna, zaś na starej pojawił się nowy stan zapalny. Rozpoznano u powoda wówczas przewlekłą niewydolność żylną stopnia 6 oraz owrzodzenia podudzia lewego. Stan ten utrzymywał się do listopada 2017 r., pojawiły się wówczas kolejne mnogie owrzodzenia ze stanem zapalnym oraz zespół pozakrzepowy. Specjalista angiolog stwierdził, że powód wymaga oszczędzającego trybu życia,

przeciwwskazane są ciężka praca fizyczna, dźwiganie, wysoka temperatura otoczenia, przebywanie w jednej pozycji, zalecana odpowiednia dieta i częste spacerowanie. W związku z nawracającymi owrzodzeniami i komplikacjami z tym związanymi, powód zaczął przyjmować leki przeciwdepresyjne.

W okresie od marca 2018 r. do maja 2019 r. powód ponownie zmagał się z nawrotami choroby.

Owrzodzenie żyłnej lewej kończyny u powoda miało nawrót na początku 2020 r. i utrzymywało się do maja 2020 r.

/ dowód: zdjęcia – k. 31-39; karty konsultacji angiologicznych – k. 40-75, 94-95, 122-127 /

W dniach 27.10.2016 r. i 20.12.2016 r. lekarz orzecznik pozwanego specjalista chirurg A. G. stwierdził u powoda 29 % uszczerbek na zdrowiu.

Stwierdził też, że powód od 16.12.1999 r. do lipca 2001 r. był całkowicie niezdolny do pracy, zaś od lipca 2001 r. jest częściowo niezdolny do pracy.

/ dowód: opinie lekarza specjalisty z zakresu chirurgii A. G. – k. 76-93 /

W trakcie postępowania karnego wykonawczego w sprawie XXII K 214/14 biegły z zakresu chirurgii prof. dr hab. n. med. D. P. wskazał, że w jego opinii przebyta zakrzepica żyły udowej lewej z nałożeniem się zakrzepicy żyłnej podkolanowej lewej powodują obecność zespołu pozakrzepowego z niewydolnością żył głębokich kończyny dolnej lewej stopnia 6. Schorzenie jest niezwykle odporne na stosowane prawidłowo leczenie. W takiej sytuacji stan zdrowia skazanego nie pozwalał na odbywanie przez niego kary pozbawienia wolności.

Nawracające dolegliwości powoda stanowiły również przeszkodę do osobistego stawiennictwa na rozprawie w sprawie III K 208/15 Sądu Okręgowego we Wrocławiu w dniu 21.05.2018 r.

W dniu 23.08.2018 r. biegły sądowy dr M. M. (3) stwierdził w sprawie II K 51/18 Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej, że powód może uczestniczyć w posiedzeniach Sądu jedynie w ograniczonym zakresie czasowym.

W dniu 31.08.2018 r. biegły sądowy M. B. stwierdził w sprawie III K 208/15 Sądu Okręgowego we Wrocławiu, że ze względu na fakt pogorszenia stanu zdrowia A. S. (1) jego obecność na rozprawie może spowodować pogłębienie się istniejących u niego zmian chorobowych. Okoliczność ta pozwalała na stwierdzenie, że w obecnym stanie zdrowia powód nie mógł brać udziału w postępowaniu sądowym.

/ dowód: opinia biegłego z zakresu chirurgii prof. dra hab. D. P. z dnia 05.04.2018 r.

– k. 96-97; zaświadczenie nr (...) z dnia 21.05.2018 r. – k. 98; opinia biegłego z

zakresu chorób wewnętrznych dra M. M. (2) z dnia 23.08.2018 r. – k. 99;

opinia biegłego z zakresu medycyny sądowej M. B. z dnia 31.08.2018 r. –

k. 99-103 /

Pismem z dnia 18.02.2019 r., doręczonym w dniu 21.02.2019 r., pełnomocnik powoda wystąpił do pozwanego o waloryzację renty od dnia 01.02.2016 r. do kwoty 6.947 zł, wyrównanie różnicy pomiędzy rentą wypłaconą a rentą należną od dnia 01.02.2016 r. do dnia 30.02.2019 r. w łącznej kwocie 128.628 zł oraz o wypłatę 500.000 zł tytułem dalszych krzywd powstałych na skutek zdarzenia z 1999 r., których nie można było przewidzieć w dniu sporządzenia ugody sądowej.

W odpowiedzi pismami z dnia 27.03.2019 r. pozwany poinformował, iż brak jest podstaw do zmiany wysokości renty wyrównawczej i zadośćuczynienia.

Powód ustosunkował się do decyzji pozwanego w kolejnym piśmie z dnia 17.04.2019 r., wskazując, że nie były wydawane dalsze decyzje ZUS, ostatecznie aktualne orzeczenie lekarza orzecznika było sporządzone na zlecenie (...) S.A. dnia 20.12.2016 r. i znajduje się w aktach, nie ma możliwości udokumentowania, jakie wynagrodzenie osiągnąłby poszkodowany w latach 2016-2019, w latach 2016-2018 nie osiągał dochodów – jest trwale niezdolny do pracy, nie otrzymuje żadnych innych świadczeń.

Pozwany podtrzymał swoje stanowisko w piśmie z dnia 09.05.2019 r.

Pismem z dnia 18.06.2020 r. powód wezwał pozwanego do zmiany wysokości renty od dnia 01.03.2019 r. do dnia 30.11.2019 r. do kwoty 6.947 zł oraz wyrównania różnicy pomiędzy rentą wypłaconą rentą należną w łącznej kwocie 32.154,30 zł.

W odpowiedzi pismem z dnia 24.06.2020 r. pozwany za zasadne uznał podwyższenie renty do żądanej kwoty (pismo z 25.05.2020 r.) oraz wyrównanie różnicy w wysokości 32.154,30 zł.

/ dowód: pismo z dnia 19.02.2019 r. wraz z wezwaniem do zapłaty – k. 104-106; pisma

pozwanego z dnia 27.03.2019 r. – k. 107-110; pismo z dnia 09.05.2019 r. – k. 111-112;

pismo z dnia 17.04.2019 r. – k. 113-114; pismo z dnia 24.06.2020 r. – k. 116-117;

wezwanie do zapłaty z dnia 18.06.2020 r. – k. 118-119; pismo z dnia 25.05.2020 r. – k.

120-121 /

Powód w dalszym ciągu cierpi na zakrzepicę żył głębokich lewej kończyny dolnej nawrotową po urazie z 1999 r. Wymaga specjalistycznego leczenia, zapewnienia odpowiednich warunków higieny, zaopatrzenia w środki opatrunkowe, narzędzie, środki odkażające, leki przeciwbólowe, przeciwświądowe, przeciwdepresyjne, okresowo antybiotyki. Zalecane są: oszczędzający tryb życia, unikanie wysiłku, umiarkowana aktywność fizyczna.

/ dowód: zaświadczenie o stanie zdrowia z dnia 07.03.2021 r. – k. 203-204; karta konsultacji

angiologicznej z dnia 04.03.2021 r. – k. 205-206 /

Powód cały czas odczuwa dolegliwości bólowe, lewa noga jest bardzo spuchnięta, powód niekiedy nie może się poruszać. Musi codziennie zmieniać opatrunki, przyjmować leki. Do lekarza zgłasza się 3-4 razy w miesiącu.

Powód próbował powrócić do pracy zarobkowej, ale z uwagi na stan zdrowia i jego ograniczenia nie jest w stanie utrzymać prawidłowej aktywności. Nie może siedzieć zbyt długo przy komputerze, stać w jednej pozycji, wozić towarów, itp.

Powód otrzymał świadczenia z ZUS przez okres 3 lat po wypadku.

Cała sytuacja jest dla powoda bardzo stresująca.

/ dowód: zeznania świadków: A. S. (3) – e-protokół z dnia 09.04.2021 r. 00:02:47-

00:10:10 k. 208-209 i 211, A. M. – e-protokół z dnia 09.04.2021 r.

00:10:11-00:17:31 k. 209 i 211; zeznania powoda A. S. (1) – e-protokół z

dnia 09.04.2021 r. 00:07:42-00:28:06 k. 209-211 /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Powód dochodzi zmiany wysokości renty ustalonej ugodą sądową zawartą dnia 15.03.2002 r. w sprawie I C 122/01 do kwoty 6.947 zł, od lipca 2016 r.

Zgodnie z art. 907 § 2 kc, jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie. Renta przypadająca powodowi z tytułu utraty lub ograniczenia jego zdolności do pracy została ustalona ugodą sądową, co jest równoznaczne z jej określeniem na mocy orzeczenia sądu; ugoda zawarta przed sądem wykazuje również cechy umowy ugody w rozumieniu art. 917 kc. Wysokość należnej powodowi renty może zatem podlegać waloryzacji na podstawie przywołanego przepisu. Strony dokonały zmiany tego świadczenia w trakcie postępowania likwidacyjnego. Pozwany zmienił swoją wcześniejszą decyzję i przyznał powodowi rentę w wysokości 6.947 zł, poczynając od dnia 01.03.2019 r.

Spór między stronami dotyczy zatem w istocie wyłącznie daty, od której winna zostać dokonana zmiana wysokości renty.

Dokonując ustalenia stanu faktycznego sprawy Sąd wziął pod uwagę przedłożone przez strony dokumenty, materiały zgromadzone w aktach pierwotnej sprawy I C 122/01 oraz zeznania świadków A. S. (3) i A. M., a także zeznania samego powoda. Zbędne było prowadzenie dowodu z opinii biegłych, albowiem stan zdrowia powoda dostatecznie oddaje obszerna dokumentacja medyczna, przy czym stan ten nie ma decydującego znaczenia dla oceny podstaw do dochodzenia zmiany wysokości renty.

W ocenie Sądu nie można mieć wątpliwości, że w okolicznościach tej sprawy zaistniała podstawa do zwaloryzowania renty. Wysokość renty została ustalona w roku 2002 i następnie nie była zmieniana przez 17 lat. Ostatecznie została zmieniona od marca 2019 r. Nie oznacza to jednak, że potrzeba zmiany wysokości renty wywołana zmianą stosunków nastąpiła dopiero w tamtym momencie. Renta z art. 444 § 2 kc stanowi formę naprawienia szkody wynikłej z utraty lub zmniejszenia dochodów z własnej pracy zarobkowej (zatrudnienia lub działalności gospodarczej) wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia skutkującego niezdolnością do pracy lub co najmniej ograniczeniem zdolności do pracy.

W normalnym biegu rzeczy wynagrodzenia czy innego rodzaju dochody wzrastają wraz z rozwojem gospodarczym. Nawet pomimo zmienności cykli koniunkturalnych, w Polsce od początku lat 90 XX wieku ma miejsce wzrost gospodarczy. Wzrost ten obserwowany był w szczególności po 2002 r., choćby w związku z wstąpieniem do Unii Europejskiej.

Renta odszkodowawcza (wyrównawcza), podobnie zresztą jak renta z ubezpieczenia społecznego, może być waloryzowana nawet corocznie, o ile w kolejnym roku następuje zmiana sytuacji społeczno-ekonomicznej.

Zmiany w sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju, wzrost gospodarczy, wzrost stopy życiowej i poziomu dochodów społeczeństwa stanowią zmianę stosunków w rozumieniu art. 907 § 2 kc. Zmiana ta ma charakter powszechny i obiektywny. Oddaje ją zmiana jednego z podstawowych wskaźników makroekonomicznych, jakim jest przeciętne miesięczne wynagrodzenie. Do wyliczenia renty z tytułu utraty dochodu przyjmuje się przy tym wartość przeciętnego wynagrodzenia netto. Renta służy bowiem wyrównaniu świadczenia realnie uzyskiwanego (a takim jest wynagrodzenie netto), sama zaś nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym PIT – art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Dokonując przeliczeń brutto/netto można posłużyć się dowolnym dostępnym kalkulatorem, np. (...)

W dacie pierwotnego ustalenia wysokości renty przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło:

- w IV kwartale 2001 r. (ostatni pełen kwartał i ostatnie obwieszczenie przed datą ugody) – 2.152,99 zł brutto (MP.2002.8.157), czyli 1.476,23 zł netto,

- w I kwartale 2002 r. (kwartał obejmujący początkową datę obowiązku rentowego) – 2.155,54 zł brutto (MP.2002.19.341), czyli 1.480,74 zł netto.

Wobec tego na dzień zawarcia ugody renta wynosiła:

- według wskaźnika z IV kwartału 2001 r. – 2,29 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto,

- według wskaźnika z I kwartału 2002 r. – 2,28 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło kolejno:

- w IV kwartale 2016 r. – 4.218,92 zł brutto (MP.2017.180 – komunikat Prezesa GUS z dnia 09.02.2017 r.) – 3.005,86 zł netto,

- w I kwartale 2017 r. – 4.353,55 zł brutto (MP.2017.446 – komunikat Prezesa GUS z dnia 11.05.2017 r.) – 3.099,58 zł netto,

- w IV kwartale 2017 r. – 4.516,69 zł brutto (MP.2018.181 – komunikat Prezesa GUS z dnia 09.02.2018 r.) – 3.213,68 zł,

- w I kwartale 2018 r. – 4.622,84 zł brutto (MP.2018.472 – komunikat Prezesa GUS z dnia 11.05.2018 r.) – 3.287,04 zł netto,

- w IV kwartale 2018 r. – 4.863,74 zł brutto (MP.2019.155 – komunikat Prezesa GUS z dnia 11.02.2019 r.) – 3.455,20 zł netto,

- w I kwartale 2019 r. – 4.950,94 zł (MP 2019.424 – komunikat Prezesa GUS z dnia 13.05.2019 r.) – 3.515,67 zł netto.

Tym samym pierwotna wysokość renty powoda odpowiadała już tylko:

- w IV kwartale 2016 r. – 1,12 przeciętnego wynagrodzenia netto,

- w I kwartale 2017 r. – 1,09 przeciętnego wynagrodzenia netto,

- w IV kwartale 2017 r. – 1,05 przeciętnego wynagrodzenia netto,

- w I kwartale 2018 r. – 1,03 przeciętnego wynagrodzenia netto,

- w IV kwartale 2018 r. – 0,98 przeciętnego wynagrodzenia netto,

- w I kwartale 2019 r. – 0,96 przeciętnego wynagrodzenia netto,

czyli realna wartości świadczenia spadła o ponad 50 %.

Już tylko na tej podstawie można stwierdzić, że w okresie od marca 2002 r. do kolejno: marca 2017 r., marca 2018 r., marca 2019 r. nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie renty.

Trzeba podkreślić, że art. 907 § 2 kc nie wymaga, aby zmiana stosunków miała mieć charakter zmiany nadzwyczajnej (jak w art. 357¹ kc) albo istotnej.

Powód w pozwie wyeksponował swoją aktualną sytuację zdrowotną, wskazując, co działo się w okresie ostatnich kilku lat. Sytuacja ta nie uległa poprawie, a niekiedy wręcz pogarsza się. Z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków oraz zeznań powoda, a także z przedłożonych dokumentów, wynika ponadto, że powód nie odzyskał zdolności do pracy zarobkowej czy też możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, jak przed wypadkiem. Niezasadne jest przy tym stanowisko pozwanego, wskazujące, jakoby powód mógł otrzymać zatrudnienie w warunkach pracy chronionej. Pozwany nie zaoferował w tym zakresie żadnego materiału dowodowego. Okoliczności te nie mają zresztą żadnego

znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Skoro pozwany uznał za uzasadnione podwyższenie renty i wypłaca ją aktualnie w wymiarze 6.947 zł, to znaczy, że podstawa do zwaloryzowania renty zaistniała i jest niesporna, a jedynie należało rozważyć, czy zmiana ta nie powinna zostać dokonana ze skutkiem od wcześniejszej daty.

Uwzględniając choćby przedstawioną zmianę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, należało roszczenie powoda uznać za usprawiedliwione co do zasady. Natomiast odniesienie się do tego wskaźnika jako najbardziej miarodajnego oznacza, że za okres wcześniejszy – 2017 i 2018 renta winna zostać ustalona w nieco niższym wymiarze.

Obecna renta – ustalona od dnia 01.03.2019 r. wynosi:

- według wskaźnika z IV kwartału 2018 r. – 2,01 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto,
- według wskaźnika z I kwartału 2019 r. – 1,98 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto.

Odnosząc te przeliczniki do okresów wcześniejszych, należy wskazać, że renta powoda mogłaby wynosić:

1) od dnia 01.03.2017 r.:

- według współczynników pierwotnych: 2,29 / 2,28 – 6.883,42 zł / 7.067,04 zł,
- według współczynników obecnych: 2,01 / 1,98 – 6.041,78 zł / **6.137,17 zł**,

2) od dnia 01.03.2018 r.:

- według współczynników pierwotnych: 7.359,33 zł / 7.494,45 zł,
- według współczynników obecnych: 6.459,50 zł / **6.508,34 zł**.

Wartości ustalone według współczynników pierwotnych należy odrzucić, albowiem byłyby wyższe niż renta ustalona od 01.03.2019 r.

Z kolei w odniesieniu do wartości ustalonych według współczynników aktualnych właściwe jest przyjęcie wartości wyższych jako korzystniejszych dla powoda, czyli:

- od dnia 01.03.2017 r. – 6.137,17 zł,
- od dnia 01.03.2018 r. – 6.508,34 zł.

Wobec powyższego zasądzeniu na rzecz powoda podlegać winna suma:

- za okres od 06.2017 r. do 02.2018 r. – 9 miesięcy x 6.137,17 zł = 55.234,53 zł,
- za okres od 03.2018 r. do 02.2019 r. – za 12 miesięcy x 6.508,34 zł = 78.100,08 zł,

tj. łącznie 133.334,61 zł minus wypłacone za ten okres 70.860,30 zł (21 x 3.374,30 zł) = **62.474,31 zł**.

Ponieważ powód wezwał pozwanego do zapłaty dochodzonej należności przed wszczęciem tej sprawy (pismem z dnia 18.02.2019 r. doręczonym dnia 21.02.2019 r.), pozwany pozostawał w opóźnieniu w dacie wniesienia pozwu, tj. w dniu 30.06.2020 r. Na podstawie art. 481 § 1 kc powodowi przysługują odsetki za opóźnienie liczone od zasądzonej należności głównej od tego dnia do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako nieusprawiedliwione.

Sąd podzielił zarzut pozwanego co do braku podstaw do uwzględnienia roszczenia pozwu w całości jako obejmującego dwa żądanie dotyczące w istocie tego samego. Uwzględniając żądanie podwyższenia renty, Sąd podwyższa to świadczenie poprzez określenie jego aktualnej wysokości na przyszłość lub od konkretnej daty, natomiast w

stosunku do świadczeń za okres poprzedzający wytoczenie powództwa podwyższenie renty wyraża się zasądzeniem skapitalizowanej sumy stanowiącej różnicę między rentą ustaloną w nowej wysokości a rentą dotychczasową. Dochodząc skapitalizowanego świadczenia za okres wcześniejszy, powód nie ma już interesu prawnego w ustaleniu wysokości renty za tenże wcześniejszy okres, albowiem ustalenie nowej wysokości renty zawiera się w jej zasądzeniu.

Wobec częściowego uwzględnienia powództwa o kosztach procesu należało orzec zgodnie z wyrażoną w art. 100 kpc zasadą ich stosunkowego rozdzielenia.

Powód wygrał sprawę ostatecznie w 52,99 %, uzyskując zasądzenie 62.474,31 zł z żądanych 117.900 zł. Koszty procesu po stronie powoda objęły: opłatę od pozwu – 1.500 zł, wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie – 5.400 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, tj. łącznie 6.917 zł, z czego 52,99 % wynosi 3.665,32 zł. Koszty procesu po stronie pozwanego objęły: wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 5.400 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, tj. łącznie 5.417 zł, z czego 47,01 % wynosi 2.546,53 zł. Różnica między wskazanymi kwotami wynosi 1.118,79 zł na rzecz powoda.

Na podstawie art. 113 uksc nieopłacone koszty sądowe obejmujące niepokrytą część opłaty od pozwu w kwocie 4.395 zł ($117.900 \text{ zł} \times 5 \% = 5.895 \text{ zł}$ minus $1.500 \text{ zł} = 4.395 \text{ zł}$), obciążają strony w tym samym stosunku:

- pozwanego w 52,99 %, tj. w kwocie 2.328,91 zł,

- powoda w 47,01 %, tj. w kwocie 2.066,09 zł, podlegającej ściągnięciu z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda.

Mając powyższe na uwadze, Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.